

Bezinning 142: De talenten¹ (3)

Matteüs 25, 14-30 = 33° zondag van het A-jaar

Het Woord

[Jezus zei:] ‘Of het zal zijn als met een man die op reis ging, zijn dienaren bij zich riep en het geld dat hij bezat aan hen in beheer gaf. Aan de een gaf hij vijf talent, aan een ander twee, en aan nog een ander één, ieder naar wat hij aankon. Toen vertrok hij. Meteen ging de man die vijf talent ontvangen had op weg om er handel mee te drijven, en zo verdiende hij er vijf talent bij. Op dezelfde wijze verdiende de man die er twee had gekregen er twee bij. Degene die één talent ontvangen had, besloot het geld van zijn heer te verstoppen: hij begroef het.

Na lange tijd keerde de heer van die dienaren terug en vroeg hun rekenschap. Degene die vijf talent ontvangen had, kwam naar hem toe en overhandigde hem nog vijf talent erbij met de woorden: “Heer, u hebt mij vijf talent in beheer gegeven, alstublieft, ik heb er vijf talent bij verdiend.” Zijn heer zei tegen hem: “Voortreffelijk, je bent een goede en betrouwbare dienaar. Omdat je betrouwbaar bent gebleken in het beheer van een klein bedrag, zal ik je over veel meer aanstellen. Wees welkom bij het feestmaal van je heer.” Ook degene die twee talent ontvangen had, kwam naar hem toe en zei: “Heer, u hebt mij twee talent in beheer gegeven, alstublieft, ik heb er twee talent bij verdiend”. Zijn heer zei tegen hem: “Voortreffelijk, je bent een goede en betrouwbare dienaar. Omdat je betrouwbaar was in het beheer van een klein bedrag, zal ik je over veel meer aanstellen. Wees welkom bij het feestmaal van je heer.” Nu kwam ook degene die één talent ontvangen had naar hem toe, hij zei: “Heer, ik wist van u dat u streng bent, dat u maait waar u niet hebt gezaaid en oogst waar u niet hebt geplant, en uit angst besloot ik uw talent te begraven; alstublieft, hier hebt u het terug.” Zijn heer antwoordde hem: “Je bent een slechte, laffe dienaar. Je wist dus dat ik maai waar ik niet heb gezaaid en oogst waar ik niet hebt geplant? Had mijn geld dan bij de bank in bewaring gegeven, dan zou ik bij terugkomst mijn kapitaal met rente hebben terug ontvangen. Pak hem dat talent maar af en geef het aan degene die er tien heet. Want wie heeft zal nog meer krijgen, en wel in overvloed, maar wie niets heeft, hem zal zelfs wat hij heeft nog worden ontnomen. En die nutteloze dienaar, gooi die eruit, in de uiterste duisternis, waar men jammert en knarsetandt”.’

Een woord bij het Woord

Moeder, vader, jeugdleider, leraar, opvoeder, volwassenenbegeleider, psycholoog, psychiater, agoog, trainer, vormingswerker... : het zijn prachtige rollen. Zowat iedereen neemt ze vroeg of laat op zich, meestal voor een lange tijd, soms voor een kortere periode. In deze parabel zitten enkele wezenlijke elementen voor al wie anderen opvoedt en vormt.

---

¹ Ook de bezinningen 64 en 141 gaan over deze parabel. Deze bezinning kwam tot stand vanuit de lectio divinagroep van de Scholengemeenschap Sint-Rembert te Torhout. Met dank aan de zeven deelnemers die hierover samen kwamen op 8 en 19 november 2012 samen kwamen.

De ‘mens’ geeft zijn bezit aan drie dienaren, ‘elk naar zijn eigen bekwaamheid’. Dat bewijst dat hij hen kent en redelijk is. Kennen is in het vormingswerk de basis om op verder te bouwen. Zonder de kennis van de beginsituatie en de gegevens (data) kan men mensen niet begeleiden. Overvragen – wat zo vaak gebeurt – van kinderen, jongeren en volwassenen leidt tot zeer negatieve gevolgen, in uitzonderlijke gevallen tot zelfdoding. Wat niet wil zeggen dat elke zelfdoding te verklaren is door overbevraging of door een te grote prestatiedruk die opvoeders opdringen of die de lerende zichzelf oplegt (perfectionisme is goed, maar heeft ook een zeer gevaarlijke kant). De heer is tevreden als vijf tien wordt en twee vier. Het moet niet elf, twaalf, vijf of zes zijn.

Nergens worden de drie dienaren met elkaar vergeleken: noch de verteller (Jezus / de evangelist Matteüs) noch de heer, noch de dienaren zelf. In de opvoeding benaderen we iedereen als persoon en kijken welke talenten hij of zij heeft en stellen ons dienstbaar op om die talenten te ontdekken en te ont-wikkelen. Twee prachtige werkwoorden, als het met zorg, liefde en respect gebeurt. In een school kijk je dan niet uitsluitend, eerst of laatst naar de negatieve punten, die je met rood aanduidt, maar stel je je de wezenlijke vraag: ontdekt elke leerling zijn talenten en ontwikkelt hij ze volkomen of toch voldoende? Om het christelijker te zeggen: ontdekt de leerling zijn roeping, eigent hij ze zich toe en realiseert hij ze stilaan in het leven zelf?

Niet het hebben van vijf, twee of één talent is belangrijk, wel dat men ermee werkt. De inspanning dus. Maar dan wel de volheid: bij vijf er vijf bij winnen, en geen drie of vier; bij twee er twee bij winnen en niet anderhalf. Daarom krijgen de eerste twee dezelfde, zelfs identieke beloning.

Het gedeelte over de derde dienaar toont ons nog een ander aspect van opvoeden. Absolute luiheid is fout. Er moet minstens een klein rendement zijn – dus groei! Men moet alle mogelijke – en niet méér dan dat – inspanningen doen om zijn capaciteiten te ontwikkelen. Dat is een punt waar niet over kan gediscuteerd worden. De derde dienaar heeft het vele geld niet verkwanseld voor zijn eigen egoïstische begeerten, noch heeft hij op welke wijze dan ook het kapitaal laten dalen. Hij deed niets fout... behalve dan dat hij niets goeds kan presenteren. Daarom is zachte of maximale verwenning een lichte of zware kindermishandeling. Men leert dan immers het kind niet zich in te spannen, tot daden te komen...

Het Woord in mijn leven

Overvraag ik iemand anders? Mezelf? Leid ik aan een desastreus perfectonisme tegenover mijzelf en/of tegenover bepaalde andere mensen? Geef ik de volle pond in de ontwikkeling van mijn talenten en stimuleer ik anderen om dat ook te doen? Vergelijk ik kinderen en jongeren en volwassenen met elkaar? Zit ik altijd weer te vitten over details met verwaarlozing van het grote verhaal: de ontwikkeling van mensen, jong of volwassen?

Bidden met het Woord

Heer Jezus,
voor U was en is elke mens uniek,
waardevol op zichzelf.
Niemand hoeft een ander te zijn.
Geef aan alle opvoeders en vormingswerkers
de wijsheid om liefdevol
de hun toevertrouwde mensen, jong of volwassen,
te begeleiden in hun groei. Amen.

© Eric Haelvoet 2012